

виявляють наявні резерви для ліпшого використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів.

На завершальному (підсумковому) етапі проводять глибше вивчення й узагальнення (групування, підрахунок) резервів виробництва, визначають заходи з реалізації, доводять до відома зацікавлених осіб результати аналізу, відображені у наказах по об'єднанню. Обов'язковим елементом даного етапу є систематичний контроль за виконанням рішень, прийнятих за результатами аналізу.

В умовах сучасної науково-технічної революції, пов'язаної зі швидкозмінними умовами ринку виникає взаємопов'язаний, постійно діючий процес безперервного впливу споживача на виробника. Споживач активно впливає на визначення мети виробництва в умовах змінних вимог до товару. Сучасна реалізація науково-технічних досягнень служить невід'ємним засобом формування нових потреб. Важливе значення має розмежування суті аналізу та особливостей його застосування залежно від характеру товару, які задовольняють ті або інші потреби кінцевого споживача, бо форми та методи аналітичної діяльності, зорієнтовані на виробниче призначення, суттєво відрізняються від форм і методів аналітичної роботи, зорієнтованої на виробництво продукції споживчого призначення. Аналітична робота підприємств спрямована на те, щоб обґрунтовано, спираючись на попит ринку визначати конкретну поточну і, головним чином, довготермінову (стратегічну) мету, напрямки та реальні джерела ресурсів господарської діяльності, а також асортимент і якість продукції, її пріоритети, оптимальну структуру виробництва та очікуваний прибуток.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

*Ліба Н. С., д.е.н, доцент,
Голубка Я. В., к.е.н., ст. викладач,
Мукачівський державний університет*

Внутрішній контроль є однією із функцій управління господарською діяльністю підприємства. Він присутній на всіх стадіях і протягом усього часу реалізації управлінських рішень. Система внутрішнього контролю є важливим елементом загальної структури управління. Вона дозволяє керівництву шляхом здійснення нагляду, перевірок і стеження переконатись, що його фінансово-господарська діяльність, проходить у відповідності до розробленої стратегії розвитку, прийнятої керівництвом маркетингової політики, інструкцій, інших нормативних документів та вимог діючого законодавства. Для акціонерів та потенційних інвесторів внутрішній контроль виступає гарантією

збереження та ефективного використання інвестованих коштів. Мета внутрішнього контролю полягає у своєчасному виявленні та запобіганні не виправданним відхиленням, які перешкоджають раціональному використанню майна та коштів підприємства, ідентифікації і усуненні слабких місць в системі управління, пошуку шляхів оптимізації господарських рішень структурними підрозділами та на рівні підприємства в цілому.

Значний внесок у теоретичне та практичне дослідження системи внутрішнього контролю зробили такі вітчизняні вчені, як Л. В. Нападовська, А. О. Баранова, Д. І. Венжега, Л. М. Данилів, В. Ф. Максимова, А. Ю. Кузнецова, Л. О. Сухарева, М. М. Шигун.

Одне з найважливіших завдань, які виконує внутрішній контроль, полягає в наданні інформації про діяльність суб'єкта господарювання для прийняття ефективних управлінських рішень, що можливе лише за раціональної його організації. При організації системи внутрішнього контролю на підприємстві необхідно, насамперед, дотримуватися системного підходу, так як йому притаманна певна система зв'язків та наявність структури, що забезпечить його найбільшу результативність та, в свою чергу, раціональність контрольної діяльності.

Ефективна організація внутрішнього контролю є одним із заходів, спрямованих на вдосконалення управління підприємством, яка забезпечує високий рівень виконання його завдань, чіткий порядок у його веденні. Правильна організація системи внутрішнього контролю на підприємстві забезпечить керівництво та власників достовірною інформацією про стан справ і на основі цього визначить перспективи його подальшої діяльності. Внутрішній контроль являє собою сукупність методів, способів та прийомів, які використовують суб'єкти контролю для забезпечення відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства діючій нормативній базі, збереженню майна та інформації, попередженню зловживань та помилок, належній організації обліку та звітності. Його необхідно розглядати як складову всіх функцій у загальній системі управління [2].

Т. П. Остапчук під внутрішнім контролем розуміє сукупність методів та процедур, які використовують суб'єкти контролю для упорядкування і ефективного здійснення господарської діяльності підприємства шляхом своєчасного виявлення недоліків та помилок у господарюванні та забезпечення усунення причин їх виникнення.

Такої ж позиції дотримується В. Д. Андреев. Ч. Т. Хорнгрен та Дж. Фостер розглядають внутрішній контроль як комплекс бухгалтерського управлінського

контролю, що допомагає забезпечити відповідність рішень, прийнятих в організації, з реалізацією їх на практиці. Обмеження сфери внутрішнього контролю тільки виконанням контрольних процедур, тобто певних дій уповноважених фахівців стосовно достовірності фінансової інформації та бухгалтерської звітності, без урахування контрольних дій у сфері оподаткування та податкової звітності, на нашу думку, значно звужує змістовність поняття «внутрішній контроль».

Систематичним спостереженням за ефективністю використання активів і зобов'язань підприємства, законністю та доцільністю господарських операцій і процесів, збереженням грошових коштів і матеріальних цінностей вважає внутрішній контроль Є. В. Калюга. Такої ж точки зору дотримується І. Є. Ісаєва, яка уточнює об'єкт спостереження, приймаючи за нього процес функціонування керованого об'єкта та перевірки його фактичного стану з метою оцінки обґрунтованості та ефективності прийнятих управлінських рішень і результатів їх виконання, виявлення відхилень від цих рішень, усунення несприятливих явищ і при необхідності інформування про них компетентних органів управління.

Низка дослідників під внутрішнім контролем розуміють перевірку всієї або складових господарської системи, яка ініціюється та проводиться суб'єктом, повноваження та відповідальність якого не виходять за межі повноважень з управління такою системою. Я. А. Гончарук та В. С. Рудницький розглядають внутрішній контроль як систему спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням. Системою діяльності окремих працівників підприємства, спрямованою на забезпечення збереженості його активів і майна називають внутрішній контроль Т. М. Юшковець та К. О. Закалінська.

Аналогічну точку зору висловлюють О. В. Філозоф та В. В. Бурцев, який до дій суб'єктів внутрішнього контролю відносить: визначення фактичного стану чи дії керованої ланки системи керування організацією (об'єкта контролю); порівняння фактичних даних з необхідними, тобто з базою порівняння, прийнятою в організації, заданою ззовні, або заснованою на раціональності; оцінка відхилень, що перевищують гранично припустимий рівень, і ступеня їхнього впливу на аспекти функціонування організацій; виявлення причин даних відхилень [1; с. 781].

В. Ф. Максимова розглядає різні варіанти визначень контролю та наводить власне поняття «внутрішній економічний контроль» і визначає його як «упорядковану, комунікативну, відкриту кібернетичну, інформаційну систему зі стохастичним

характером зв'язку елементів, якій притаманні процеси обміну інформацією з довкіллям» [3, с. 134].

Внутрішній контроль займає особливе місце в управлінні діяльністю кожного підприємства і являє собою загальною функцію, метод управління та складову частину управлінського циклу. Він надає допомогу керівництву в ефективному управлінні підприємством; сприяє мінімізації ризиків у його діяльності через протидію появи помилок та недоліків, здійснює перевірку достовірності даних обліку й звітності, створює умови для здійснення планування, забезпечує дотримання прийнятої політики керівництвом, інструкцій та інших директивно-нормативних документів підприємства, вимог діючого законодавства. Система внутрішнього контролю є важливим елементом загальної структури управління підприємством.

Список використаних джерел:

1. Артюх О. В. Внутрішній контроль на конкурентоспроможному підприємстві: проблеми визначення /Артюх О. В. Албу Н. М.// Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського – 2015. - №7 – С. 780-784.
2. Кузнєцова А. Ю. Створення, функціонування та вдосконалення системи внутрішнього контролю // А. Ю. Кузнєцова, В. П. Шегурова // Молодий вчений. - 2012. - №12 - с. 229 - 232.
3. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку: монографія / В. Ф. Максимова. – К.: АВРІО, 2005. – 264 с.

ІЄРАРХІЯ ЦІЛЕЙ ОРГАНІЗАЦІЙ В УПРАВЛІНСЬКОМУ КОНТРОЛІ: СТРАТЕГІЧНИЙ І ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТИ

*Логін Д. В., магістр,
спеціальність «Облік і оподаткування»
ОПП «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: д.е.н., проф. Воронко Р. М.
Львівський торговельно-економічний університет*

Стратегічний і фінансовий аспекти часто використовуються в управлінні організації. Фінансова стратегія передбачає визначення довгострокових цілей фінансової діяльності та вибір найефективніших способів їх досягнення. Сьогодні будь-якому суб'єкту господарювання доводиться діяти у досить динамічному конкурентному середовищі, в якому змінюються пріоритети держави, оновлюються технології, асортимент продукції, потреби, інтереси і смаки споживачів, набирають сили і множаться конкуренти або, навпаки, економічно слабнуть і переорієнтовуються на інші ринки.

Розробка обґрунтованої фінансової стратегії є основою для забезпечення життєздатності підприємства у довгостроковій перспективі. Найважливіша її частина –

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>